

Trawsnewid digidol

Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Gwasanaethau
Ambiwlans Cymru

Medi 2026

Amdanom ni

Rydym wedi paratoi a chyhoeddi'r adroddiad hwn o dan adran 61(3) (b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004.

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2026

Cewch aildddefnyddio'r cyhoeddiad hwn (heb gynnwys logos ac eithrio fel rhan annatod o'r ddogfen) yn rhad ac am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng.

Os byddwch yn ei aildddefnyddio, rhaid i'ch aildddefnydd fod yn gywir ac ni ddylai fod mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint Archwilydd Cyffredinol Cymru, a rhaid i chi roi teitl y cyhoeddiad hwn. Pan fyddwn wedi nodi unrhyw ddeunydd hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw cyn ei aildddefnyddio.

Os oes angen help arnoch gyda'r ddogfen hon

Os hoffech ragor o wybodaeth, neu os oes angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau arnoch mewn fformat neu iaith arall:

- ffoniwch ni ar 029 2032 0500
- e-bostiwch ni yn post@archwilio.cymru

Gallwch ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg pan fyddwch yn cysylltu â ni – byddwn yn ymateb i chi yn yr iaith rydych chi'n ei defnyddio.

Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

This document is also available in English.

Mae Archwilio Cymru yn dilyn y safonau archwilio perfformiad rhyngwladol a gyhoeddwyd gan Sefydliad Rhyngwladol y Goruchaf Sefydliadau Archwilio (INTOSAI).

Cynnwys

Ciplun archwiliad	4
Ffeithiau a ffigurau allweddol	7
Ein canfyddiadau	8
Argymhellion	21
Atodiadau	24
1 Ynglŷn â'n gwaith	25
2 Termau allweddol yn yr adroddiad hwn	28
3 Ffurflen ymateb y rheolwyr	31

Ciplun archwiliad

Yr hyn yr edrychwyd arno

- 1 Edrychwyd ar sut mae ymagwedd Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Gwasanaethau Ambiwylans Cymru (yr Ymddiriedolaeth) at drawsnewid digidol yn cefnogi gwella gwasanaethau. Roedd hyn yn cynnwys ei ymagwedd at strategaeth, arweinyddiaeth a datblygu sgiliau. Ac fe wnaethom ystyried sut mae'r sefydliad yn rheoli risgiau sy'n ymwneud â seilwaith digidol, gwytnwch seiber a deallusrwydd artifisial (AI).

Pam mae hyn yn bwysig

- 2 Mae technoleg ddigidol yn alluogwr allweddol i lawer o nodau Cymru iachach. Mae'r cynllun hwnnw'n dweud y bydd technolegau newydd a dulliau digidol yn rhan bwysig o ymagwedd system gyfan at iechyd a gofal yn y dyfodol.
- 3 Fodd bynnag, mae cyflawni trawsnewid digidol yn heriol. Mae'n gofyn am fuddsoddiad, y seilwaith cywir, ac ymgysylltu a hyfforddiant staff. Mae angen i systemau gyfathrebu â'i gilydd a rhaid i sefydliadau reoli risgiau cynyddol o amgylch Seibergadernid.
- 4 Nid yw trawsnewid digidol yn ymwneud â thechnoleg yn unig, mae'n ymwneud â diwylliant ac arweinyddiaeth. Mae gan fyrddau cyrff y GIG rôl allweddol wrth gymeradwyo a pherchnogi strategaeth ddigidol y sefydliad. Mae angen sicrwydd ar fyrddau hefyd bod trawsnewid digidol yn cael ei reoli'n ddiogel ac yn effeithiol, a bod buddsoddiad yn sicrhau'r manteision a fwriadwyd.

Yr hyn a ganfuwyd gennym

- 5 Mae gan yr Ymddiriedolaeth uchelgeisiau digidol clir ac arweinyddiaeth gref. Mae ei Chynllun Digidol yn cyd-fynd â blaenoriaethau cenedlaethol, ond nid yw'n nodi cerrig milltir, perchnogaeth neu anghenion adnoddau clir. Nid oes ganddo olwg glir ar aeddfedrwydd digidol. Mae hyn, ynghyd â rhai gwendidau mewn adroddiadau, yn ei gwneud hi'n anodd olrhain cynnydd.
- 6 Mae'r Ymddiriedolaeth yn adolygu ei risgiau digidol strategol yn rheolaidd ac mae ganddi ystod o reolaethau gwytnwch seiber. Ond nid yw cynllunio tymor hwy o amgylch seilwaith digidol a llywodraethu ar gyfer AI yn ddigon clir i ddarparu sicrwydd llawn.
- 7 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod pwysigrwydd sgiliau a gallu digidol, ond nid yw ei dull wedi'i gyfuno eto. Nid yw sgiliau yn cael eu hasesu'n gyson, mae hyfforddiant yn dameidiog, ac nid yw cynllunio'r gweithlu yn seiliedig ar waelodlin glir.
- 8 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod pwysigrwydd ymgysylltu a chyfranogiad. Mae staff a defnyddwyr gwasanaeth yn rhan o rai prosiectau, ond nid yw hyn yn gyson ar draws pob datblygiad digidol. Er bod yr Ymddiriedolaeth wedi ymrwymo i leihau allgáu digidol, nid oes ganddi gynllun clir nac arweiniad pwrpasol i yrru'r gwaith hwn.
- 9 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cyflawni prosiectau digidol ac yn gweithio gyda phartneriaid cenedlaethol. Ond nid oes ganddi olwg glir, ar y cyd o gynnydd, risgiau neu fanteision. Mae cynlluniau ar gyfer buddsoddiad a gwerthuso digidol yn aneglur, sy'n cyfyngu ar sicrwydd y bydd gwaith digidol yn darparu gwerth parhaol.

Yr hyn a argymhellir gennym

- 10 Rydym wedi gwneud naw argymhelliad i'r Ymddiriedolaeth. Mae'r rhain yn canolbwyntio ar y canlynol:
 - Cryfhau'r Cynllun Digidol gyda cherrig milltir clir, perchnogaeth, anghenion adnoddau, a mesurau llwyddiant.

- Gwella adrodd i'r Bwrdd, gan gynnwys mesurau cynnydd cliriach a diweddariadau risg.
- Cryfhau goruchwyliaeth y Bwrdd o risgiau trawsnewid digidol.
- Datblygu cynllun amnewid seilwaith digidol wedi'i gostio gydag amserlenni clir ac anghenion buddsoddi hirdymor.
- Cyflwyno strategaeth AI clir a fframwaith llywodraethu.
- Adeiladu gallu gweithlu digidol trwy well asesu a hyfforddiant sgiliau.
- Cryfhau ymgysylltu â defnyddwyr a chynhwysiant digidol.
- Nodi cynlluniau buddsoddi clir, costedig y tu hwnt i 2025-26.
- Cyflwyno adolygiadau ôl-weithredu cyson i asesu gwerth.

Ffeithiau a ffigurau allweddol

Rhwng 2021-22 a 2024-25, buddsoddodd yr Ymddiriedolaeth oddeutu £58.1 miliwn mewn referniw digidol a £16.9 miliwn mewn cyfalaf digidol.

O'r 4,400 o staff yr Ymddiriedolaeth, dim ond 22 sydd wedi cwblhau hunanasesiad Fframwaith Gallu Digidol Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaG).

Nid yw'r Ymddiriedolaeth wedi cwblhau asesiad Model Mabwysiadu Cofnodion Meddygol Electronig (EMRAM) na Model Seilwaith a Mabwysiadu (INFRAM) Cymdeithas Gwybodaeth a Systemau Rheoli Iechyd (HIMSS).

Yn 2025-26, ni adroddodd yr Ymddiriedolaeth unrhyw ddigwyddiadau seiber o dan Reoliadau Systemau Rhwydwaith a Gwybodaeth 2018.

Ein canfyddiadau

Strategaeth, cynllunio ac arweinyddiaeth

Mae'r Ymddiriedolaeth yn dangos uchelgeisiau digidol clir ac arweinyddiaeth gref, ond mae bylchau mewn cynllunio, mesurau sylfaenol, ac adrodd yn cyfyngu ar ei gallu i olrhain cynnydd a chanlyniadau

Strategaeth a chynlluniau digidol

- 11 Cymeradwyodd y Bwrdd Gynllun Digidol yr Ymddiriedolaeth - 'Ein Cynllun Digidol' - ym mis Gorffennaf 2024. Mae'r cynllun yn amlinellu nod yr Ymddiriedolaeth o ddefnyddio technoleg a data digidol syml, dibynadwy i wella gwasanaethau a darparu gofal o ansawdd uchel. Er mwyn cyflawni'r weledigaeth hon, mae'r Ymddiriedolaeth wedi nodi pum piler digidol a data allweddol¹ yn y cynllun, un ohonynt yw 'trawsnewid'. Mae'r cynllun yn cyd-fynd â blaenoriaethau cenedlaethol, strategaeth a gweledigaeth hirdymor yr Ymddiriedolaeth, a'i Chynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP) 2025-28. Mae'r Ymddiriedolaeth yn dweud bod rhanddeiliaid wedi bod yn rhan o ddatblygu'r cynllun. Ond nid yw'r cynllun yn dangos yn glir pwy oedd yn rhan o'r Ymddiriedolaeth na sut y lluniodd eu hadborth flaenoriaethau digidol yr Ymddiriedolaeth.

¹ Ei bum piler allweddol digidol a data yw: (1) Hanfodion Bob Dydd, (2) Diogelwch, Diogelwch a Seiber, (3) Arloeswyr Digidol, (4) Trawsnewid, a (5) Data, Gwybodaeth a Mewnwelediad.

- 12 Mae'r cynllun yn adlewyrchu barn yr Ymddiriedolaeth o'i chryfderau a'i gwendidau digidol, gan dynnu ar adolygiadau mewnol ac allanol a rhywfaint o feincnodi. Mae hefyd yn disgrifio'r Gyfarwyddiaeth Ddigidol yn fanwl, gan gynnwys ei strwythur, ei ffyrdd o weithio, a'i meysydd allweddol i'w gwella. Ond nid yw'r cynllun yn cynnwys asesiad aeddfedrwydd digidol ffurfiol nac yn gosod llinell sylfaen glir ar gyfer yr Ymddiriedolaeth. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd olrhain cynnydd, dangos effaith, a chymharu perfformiad â sefydliadau eraill.
- 13 Mae blaenoriaethau digidol yr Ymddiriedolaeth wedi'u nodi yn y Map Ffordd Digidol a Data o fewn ei IMTP 2025-28. Mae'r map ffordd yn rhoi darlun clir o'r hyn y mae'r Ymddiriedolaeth yn anelu at ei gyflawni ym mlwyddyn un ond mae'n darparu llai o fanylion ar gyfer blynyddoedd dau a thri. Hefyd, nid yw'n neilltuo perchnogaeth, anghenion adnoddau, na sut y bydd llwyddiant yn cael ei fesur. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd deall sut y bydd cyflawni yn cael ei reoli a chynnydd yn cael ei asesu.

Perchnogaeth y Bwrdd o drawsnewid digidol

- 14 Mae'r Bwrdd yn deall ac yn cefnogi'r Cynllun Digidol. Mae uwch arweinwyr hefyd yn cydnabod pwysigrwydd digidol ar gyfer strategaeth hirdymor yr Ymddiriedolaeth. Trafodir materion digidol yn rheolaidd gan y pwyllgorau perthnasol (gweler **paragraff 17**). Mae aelodau'r Bwrdd wedi cymryd rhan mewn hyfforddiant ar rai meysydd, megis seiberddiogelwch. Mae mwy o hyfforddiant wedi'i gynllunio ar feysydd fel AI a data. Mae hyn yn helpu'r Bwrdd i ddarparu her a goruchwyllo. Ond byddai hyfforddiant mwy rheolaidd yn helpu aelodau'r Bwrdd i ddarparu arweinyddiaeth a her gyson ar faterion digidol.
- 15 Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad yw Hyrwyddwr Digidol yr Ymddiriedolaeth ar lefel Bwrdd. Mae hyn yn helpu i gynnal proffil digidol yn y Bwrdd. Mae'r Cadeirydd hefyd yn cynrychioli'r Ymddiriedolaeth ar Rwydwaith Digidol Aelodau Annibynnol Cymru Gyfan. Mae'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol yn cynrychioli'r Ymddiriedolaeth ar fforwm Cyfarwyddwyr Digidol Cymru Gyfan. Mae'r grwpiau hyn yn darparu cyfleoedd defnyddiol i rannu dysgu a chymryd rhan mewn trafodaethau digidol cenedlaethol sy'n llywio gwaith newid digidol yr Ymddiriedolaeth.

Rolau, cyfrifoldebau ac atebolrwydd

- 16 Mae gan yr Ymddiriedolaeth arweinyddiaeth ddigidol gref a rolau clir. Mae'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol yn arwain y Cynllun Digidol a chyfarwyddwyr cynorthwyol yn arwain gwaith o ddydd i ddydd.
- 17 Mae gan y Bwrdd ddealltwriaeth resymol o gynnydd mewn gwaith digidol. Darperir diweddariadau bob dau fis i'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad, gyda materion allweddol yn cael eu codi yng nghyfarfodydd y Bwrdd trwy adroddiadau uchafbwyntiau. Ond nid yw'r diweddariadau hyn bob amser yn cynnwys gwybodaeth allweddol, megis cynnydd yn erbyn cerrig milltir, newidiadau mewn risg, neu a yw rhaglenni ar y trywydd iawn. Mae cwmpas hefyd yn anwastad, gyda rhai meysydd wedi'u hadrodd yn fanwl ac eraill yn cael eu disgrifio'n fyr. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd gweld cynnydd cyffredinol ar draws y Cynllun Digidol. Mae adroddiadau hefyd yn tueddu i ganolbwyntio ar weithgarwch yn hytrach na chanlyniadau, ac nid yw'r cysylltiad â blaenoriaethau strategol bob amser yn glir. Byddai adrodd mwy cyson, mesurau cliriach, a defnyddio delweddau syml yn helpu'r Bwrdd i fonitro cyflawniad yn fwy effeithiol.
- 18 Mae adroddiadau digidol yn darparu diweddariadau manwl ar ystod eang o raglenni a gweithgareddau, ond mae'r iaith yn aml yn dechnegol. Defnyddir termau arbenigol ac enwau systemau, gydag esboniad cyfyngedig o beth maen nhw'n ei olygu neu pam maen nhw'n bwysig. Gall hyn ei gwneud hi'n anodd i rai aelodau pwyllgor ddeall cynnydd yn gyflym, nodi materion sy'n dod i'r amlwg, a chanolbwyntio ar y risgiau pwysicaf. Canfu ein harsylwadau o gyfarfodydd fod trafodaethau ar faterion digidol yn fyr, gyda chwestiynau a heriau cyfyngedig. Mae hyn yn awgrymu y gallai cymhlethdod yr adroddiadau fod yn cyfyngu ar graffu effeithiol.

Nodi a rheoli risgiau

Mae'r Ymddiriedolaeth yn adolygu ei risgiau digidol strategol yn rheolaidd ac mae ganddi ystod o reolaethau gwytnwch seiber, ond mae bylchau yn parhau mewn cynllunio seilwaith a llywodraethu AI

Risgiau digidol strategol

- 19 Mae Fframwaith Sicrwydd Bwrdd yr Ymddiriedolaeth (BAF) yn cynnwys dau risg strategol ddigidol: y defnydd anawdurdodedig neu amhriodol o AI, a seiber-ymosodiad mawr a allai darfu ar systemau a gwasanaethau. Mae'r ddau risg yn cael eu graddio'n uchel, gyda sgoriau o 16 ac 20 yn y drefn honno. Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad yn eu hadolygu'n rheolaidd.
- 20 Mae adroddiadau yn rhestru rheolaethau, olrhain camau gweithredu ac yn cynnwys rhai mesurau cynnydd. Ond nid ydynt yn dangos yn glir pa mor dda mae rheolaethau yn gweithio na sut mae camau gweithredu yn lleihau risg. Byddai adrodd cliriach ar eu heffeithiolrwydd yn cryfhau goruchwyliaeth y Bwrdd.
- 21 Nid yw'r BAF yn cynnwys risg benodol ar drawsnewid digidol. Mae hyn yn golygu efallai na fydd yr Ymddiriedolaeth yn ystyried risgiau a allai effeithio ar gyflawni ei Chynllun Digidol, megis oedi neu adnoddau cyfyngedig. O ganlyniad, efallai y bydd y Bwrdd yn ei chael hi'n anodd gwneud penderfyniadau gwybodus, targedu adnoddau, a dangos rheolaeth glir o risgiau digidol strategol.

Risgiau seilwaith digidol

- 22 Mae'r Cynllun Digidol yn canolbwyntio ar sicrhau bod seilwaith digidol yr Ymddiriedolaeth yn ddibynadwy ac yn cefnogi gwasanaethau o ddydd i ddydd. Mae'n tynnu sylw at yr angen am systemau, dyfeisiau a thechnoleg graidd dibynadwy i helpu staff i wneud eu gwaith yn effeithiol a sicrhau bod cleifion yn gallu dibynnu ar wasanaethau digidol. Ond nid yw'n esbonio sut na phryd y bydd seilwaith digidol yn cael ei uwchraddio.
- 23 Mae'r Ymddiriedolaeth yn gwneud cynnydd wrth ddiweddarau seilwaith mewn rhai ardaloedd. Mae'n disodli systemau risg uchel, gosod gweinyddwyr newydd ar gyfer gwasanaethau critigol, a symud rhai systemau i'r cwmwl. Mae'r camau hyn yn dangos bod yr Ymddiriedolaeth yn ymateb pan fydd risgiau yn cael eu nodi. Ond mae'r rhan fwyaf o'r gwaith hwn yn cael ei reoli trwy brosiectau ar wahân, yn aml yn gysylltiedig â'r cyllid sydd ar gael. Nid oes un farn o fylchau allweddol ar draws yr ystâd ddigidol na chynllun hirdymor ar gyfer disodli systemau sydd wedi dyddio neu heb gefnogaeth. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd sicrhau'r Bwrdd bod risgiau seilwaith yn cael eu rheoli yn unol â nodau hirdymor.

Seibergadernid

- 24 Mae gan yr Ymddiriedolaeth Gynllun Gwella Seiber, sy'n dwyn ynghyd gamau gweithredu o wahanol adolygiadau gan gynnwys archwiliadau cyfarwyddyd Systemau Rhwydwaith a Gwybodaeth (NIS). Mae'r rhan fwyaf o gamau gweithredu risg uchel wedi'u cwblhau neu bellach yn rhan o fusnes fel arfer. Ar adeg ein hadolygiad, roedd yr Ymddiriedolaeth yn diweddarau'r cynllun i adlewyrchu effaith weithredol a chlinigol yn well.

- 25 Mae'r Ymddiriedolaeth yn darparu adroddiadau seiber bob dau fis i'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad. Mae'r adroddiadau hyn yn ymdrin â digwyddiadau seiber a materion o ddydd i ddydd. Mae adroddiad Mawrth 2026 yn nodi nifer fach o ddigwyddiadau, gan gynnwys un sy'n ymwneud â chyflenwr trydydd parti. Cafodd y digwyddiad ei ddarganfod a'i ddatrys yn gyflym gan ddefnyddio prosesau presennol. Fodd bynnag, mae'r adroddiadau'n defnyddio iaith dechnegol a defnydd cyfyngedig o Saesneg plaen. Gall hyn eu gwneud yn anoddach i aelodau nad ydynt yn arbenigwyr y Bwrdd ddeall y wybodaeth yn llawn.
- 26 Mae'r Ymddiriedolaeth yn defnyddio ystod o reolaethau i wella gwytnwch seiber. Mae'r rhain yn cynnwys diweddariadau system, gwiriadau bregusrwydd, a phrofi cynlluniau adfer ar gyfer systemau critigol fel 999 a 111. Mae risgiau seiber hefyd yn cael eu hystyried pan gyflwynir systemau newydd. Mae'r camau hyn wedi lleihau rhai risgiau, megis gwella diogelwch dyfeisiau a lleihau cyfrifon nas defnyddiwyd. Ond mae rhai materion yn parhau. Mae adroddiadau yn tynnu sylw at wendidau yn ystod cyfnodau prysur, ymosodiadau gwe-rwydo parhaus, a defnydd isel o hyfforddiant seiber. Mae'r materion hyn yn lleihau effeithiolrwydd cyffredinol rheolaethau.

Deallusrwydd artiffisial

- 27 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod bod AI yn cynnig manteision, ond mae ei ddefnydd presennol yn gyfyngedig. Mae'r Ymddiriedolaeth yn defnyddio AI yn bennaf i gefnogi staff gyda thasgau gweinyddol a dadansoddi data. Nid yw'n cael ei ddefnyddio i gefnogi penderfyniadau clinigol. Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth strategaeth glir eto sy'n nodi sut y bydd yn defnyddio AI i wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd a chefnogi newid ac arloesi.
- 28 Yn gadarnhaol, mae'r Ymddiriedolaeth wedi cofnodi risg AI yn ei BAF (gweler **paragraff 19**). Mae'r risg yn cwmpasu'r materion diogelu data, cyfreithiol ac enw da a allai godi o ddefnyddio AI. Mae'r Ymddiriedolaeth yn lliniaru'r risg trwy arweiniad, monitro a Grŵp Llywio AI. Ond wrth i'r defnydd o AI dyfu, bydd angen llywodraethu cryfach ar yr Ymddiriedolaeth i reoli risgiau clinigol, gweithredol a moesegol.

Sgiliau digidol

Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod pwysigrwydd sgiliau a gallu digidol, ond mae angen asesu, hyfforddiant a chynllunio'r gweithlu cryfach i gefnogi trawsnewid digidol

Asesu sgiliau digidol

29 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod pwysigrwydd sgiliau digidol ond nid yw'n eu hasesu mewn ffordd gyson neu gynhwysfawr. Dim ond 22 o staff sydd wedi cwblhau hunanasesiad Fframwaith Gallu Digidol AAA. Mae hyn yn isel ar gyfer sefydliad o tua 4,400 o staff. Mae'r fframwaith yn canolbwyntio'n bennaf ar hyder TG sylfaenol ac nid yw'n cwmpasu'r sgiliau ehangach sydd eu hangen ar gyfer trawsnewid digidol. Nid oes tystiolaeth bod yr Ymddiriedolaeth yn asesu'r sgiliau ehangach hyn mewn ffyrdd eraill. O ganlyniad, nid oes ganddi ddarlun clir o'i gallu digidol cyffredinol. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd targedu hyfforddiant, dyrannu adnoddau, a chynllunio newid digidol.

Datblygu sgiliau digidol

30 Mae'r Ymddiriedolaeth eisiau datblygu gweithlu sydd â sgiliau digidol ond nid oes ganddi raglen hyfforddi glir ar y cyd eto. Mae'r Cynllun Digidol a'r Cynllun Gweithlu Strategol yn cydnabod pwysigrwydd sgiliau digidol ac yn gosod uchelgais ar gyfer gweithlu sy'n gallu digidol. Mae'r Cynllun Gweithlu Strategol hefyd yn ymrwymo i ddatblygu Strategaeth Sgiliau Digidol ar gyfer 2025–2030. Ond mae manylion cyfyngedig ar yr hyn y bydd y strategaeth hon yn ei gynnwys, sut y bydd sgiliau'n cael eu hasesu, sut y bydd bylchau yn cael eu nodi, neu sut y bydd hyfforddiant yn cael ei dargedu a'i fesur.

- 31 Mae'r Ymddiriedolaeth yn darparu mynediad at offer dysgu fel cyrsiau ar-lein, e-ddysgu, a hyfforddiant sy'n gysylltiedig â systemau newydd. Ond nid yw'r rhain wedi'u dwyn at ei gilydd eto mewn un rhaglen strwythuredig. O ganlyniad, ni all yr Ymddiriedolaeth fod yn hyderus y bydd ei dull yn darparu'r sgiliau sydd eu hangen i gefnogi trawsnewid digidol yn effeithiol.
- 32 Ar adeg ein gwaith, roedd gan yr Ymddiriedolaeth 109.22 o staff cyfwerth ag amser llawn mewn rolau digidol. Roedd yr Ymddiriedolaeth hefyd yn cryfhau ei Chyfarwyddiaeth Ddigidol trwy recriwtio Pennaeth Newid Busnes a Budd-daliadau. Mae'r Cynllun Digidol yn cydnabod pwysigrwydd cael y sgiliau a'r gallu cywir yn y Gyfarwyddiaeth Ddigidol. Ond nid yw'n nodi llinell sylfaen glir o sgiliau a gallu digidol. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd asesu a yw'r lefelau staffio presennol yn ddigonol i ddiwallu anghenion digidol yr Ymddiriedolaeth.

Cydweithio a chyfranogiad

Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod pwysigrwydd ymgysylltu a chynhwysiant digidol, ond mae bylchau mewn ymagwedd, arweinyddiaeth a chyflawni yn cyfyngu'r effaith ar drawsnewid digidol

Cynnwys staff a defnyddwyr gwasanaeth

- 33 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cynnwys staff, cleifion a defnyddwyr gwasanaeth mewn rhywfaint o waith digidol ac mae wedi derbyn adborth cadarnhaol gan brosiectau penodol. Mae hefyd yn cyflwyno dulliau newydd, megis y Lab Arloesi a'r Bwrdd Rhaglen Trawsnewid ac Arloesi Digidol. Er bod hyn yn gadarnhaol, nid oes gan yr Ymddiriedolaeth un dull clir eto o gynnwys rhanddeiliaid a defnyddio eu hadborth i lunio ei blaenoriaethau digidol.

Lleihau allgáu digidol

- 34 Nod Cynllun Digidol yr Ymddiriedolaeth yw atal allgáu digidol a sicrhau bod ei gwasanaethau digidol yn diwallu anghenion pobl sydd â gwahanol lefelau o fynediad a hyder digidol. Mae ei phwyslais cryf ar ddylunio hawdd ei ddefnyddio a lleihau rhwystrau mynediad yn dangos ymrwymiad yr Ymddiriedolaeth i wella cynhwysiant digidol.
- 35 Ond mae tystiolaeth gyfyngedig o allgáu digidol yn cael ei leihau yn ymarferol. Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth gynllun cynhwysiant digidol clir eto sy'n nodi ei nodau, ei gweithredoedd, neu sut y bydd llwyddiant yn cael ei fesur. Hefyd, nid oes arweiniad penodol ar gyfer y gwaith hwn. Mae'r Ymddiriedolaeth yn archwilio sut i gryfhau'r maes hwn, gan gynnwys gwella adrodd i'r Bwrdd a'r Bwrdd Rhaglen Trawsnewid ac Arloesi Digidol.

Defnyddio datblygiadau digidol i gefnogi trawsnewid gwasanaeth

Mae'r Ymddiriedolaeth yn cyflawni gwelliannau digidol, ond mae bylchau mewn cynllunio, eglurder ariannu, gweithio mewn partneriaeth, a gwerthuso yn ei gwneud hi'n anodd dangos effaith a gwerth hirdymor

Buddsoddi mewn trawsnewid digidol

- 36 Mae'r Cynllun Digidol yn nodi pam mae buddsoddi digidol yn bwysig a beth mae'r Ymddiriedolaeth yn anelu at ei gyflawni. Mae'r IMTP 2025-28 yn dangos sut mae hyn yn cefnogi strategaeth ehangach yr Ymddiriedolaeth. Roedd papur ar wahân i'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad yn cynnwys opsiynau cost lefel uchel. Ond nid yw'r dogfennau hyn yn dangos yn glir cost lawn cyflawni'r Cynllun Digidol dros amser. Nid ydynt ychwaith yn esbonio sut mae cyllid yn cysylltu â blaenoriaethau na sut y bydd cyflawni yn cael ei ariannu y tu hwnt i'r ffigurau lefel uchel hyn.
- 37 **Mae Arddangosion 1 a 2** yn dangos bod yr Ymddiriedolaeth wedi buddsoddi'n sylweddol mewn digidol mewn rhai blynyddoedd, ond mae'r gwariant wedi amrywio rhwng blynyddoedd. Rhwng 2021-22 a 2023-24, roedd buddsoddiad cyfalaf yn amrywio o £4.2 miliwn i £6.6 miliwn. Yn 2024-25, gostyngodd gwariant cyfalaf yn sydyn i £1.6 miliwn, sy'n awgrymu bod llai o brosiectau mawr wedi'u hariannu. Cynyddodd gwariant refeniw yn raddol yn ystod yr un cyfnod, gan godi o £10.5 miliwn yn 2021-22 i £15.5 miliwn yn 2024-25. Mae hyn yn awgrymu mwy o ffocws ar redeg, cynnal a chefnogi systemau digidol presennol.

38 Mae'r Ymddiriedolaeth wedi nodi gwariant digidol arfaethedig ar gyfer 2025-26, gyda £2.2 miliwn ar gyfer cyfalaf a £17.3 miliwn ar gyfer refeniw. Fodd bynnag, nid yw wedi darparu ffigurau cyfalaf ar gyfer 2026-27 neu 2027-28 ac nid yw wedi rhannu llawer o wybodaeth am gyllid refeniw y tu hwnt i 2025-26. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd asesu a fydd gan yr Ymddiriedolaeth ddigon o gyllid yn y blynyddoedd i ddod i gynnal systemau presennol neu gyflawni ei gwelliannau digidol arfaethedig.

Arddangosyn 1: Buddsoddiad cyfalaf a refeniw blynyddol mewn digidol (2021-22 i 2024-25)

Blwyddyn ariannol	Cyfalaf (£m)	Refeniw (£m)
2021-22	4.5	10.5
2022-23	4.2	12.6
2023-24	6.6	13.2
2024-25	1.6	15.5

Ffynhonnell: Data a ddarparwyd gan yr Ymddiriedolaeth

Arddangosyn 2: Lefelau arfaethedig o fuddsoddiad cyfalaf a refeniw mewn digidol (2025-26 i 2027-28)

Blwyddyn ariannol	Cyfalaf (£m)	Refeniw (£m)
2025-26	2.2	17.3
2026-27	-	-
2027-28	-	-

Ffynhonnell: Data a ddarparwyd gan yr Ymddiriedolaeth

Prosiectau digidol lleol a rhanbarthol

- 39 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cyflwyno ystod o brosiectau digidol a data lleol i wella gwasanaethau, cefnogi staff, a chynyddu effeithlonrwydd. Mae'r rhain yn cynnwys:
- gwella GIG 111 trwy gyflwyno nodweddion newydd fel gwirwyr symptomau ar-lein a chynorthwyyr rhithwir;
 - uwchraddio systemau dosbarthu ac ystafell reoli;
 - adnewyddu'r Cofnod Gofal Cleifion electronig (ePCR);
 - diweddarau rhestr a thaflenni amser yn y cwmwl; a
 - gwella'r defnydd o ddata ac adrodd perfformiad.
- 40 Mae'r Ymddiriedolaeth hefyd yn profi offer AI syml, yn bennaf i gefnogi staff yn hytrach na gwneud penderfyniadau clinigol (gweler **paragraff 27**).

Mabwysiadu systemau digidol cenedlaethol

- 41 Mae'r Ymddiriedolaeth yn gweithio gyda phartneriaid cenedlaethol a system i gefnogi cyflawni ei Chynllun Digidol. Mae'n ymgysylltu â Llywodraeth Cymru, Iechyd a Gofal Digidol Cymru (DHCW), a grwpiau a rhaglenni clinigol cenedlaethol ar feysydd fel GIG 111, ymateb i argyfwng, ac adrodd ar berfformiad. Mae hefyd yn cymryd rhan mewn rhaglenni digidol cenedlaethol a rhannu data, gan ddangos ymrwymiad i'r 'Unwaith i Gymru'.
- 42 Mae cydweithio â phartneriaid yn gryfach ar lefel prosiect nag ar lefel strategol. Mae adroddiadau yn disgrifio llawer o brosiectau a arweinir gan bartneriaid neu a gefnogir gan bartneriaid, ond nid ydynt bob amser yn dangos rolau a chyfrifoldebau'n glir, sut mae cyflawniartneriaid yn cael ei oruchwylio, neu sut mae risgiau partner yn cael eu rheoli.

- 43 Mae'r Ymddiriedolaeth yn dechrau gwella ei threfniadau llywodraethu partneriaeth. Ond mae angen iddi wneud mwy i wella goruchwyliaeth gwaith digidol a arweinir gan bartneriaid a gwneud gwell defnydd o arbenigedd digidol cenedlaethol. Mae hyn yn cynnwys cyfrifoldebau cliriach i bartneriaid, gweithio'n agosach gyda AaGIC ar sgiliau digidol, a darparu adborth mwy strwythuredig i DHCW a Llywodraeth Cymru ar raglenni a mentrau cenedlaethol.

Gwerthuso atebion digidol

- 44 Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth ddull clir neu gyson o adolygu prosiectau ar ôl eu cyflwyno neu wirio a yw'r manteision disgwylidig wedi'u cyflawni. Nid oes swyddogaeth gwerthuso bwrpasol, ac mae manteision fel gwell effeithlonrwydd, cynhyrchiant, neu brofiad cleifion yn aml yn cael eu disgrifio yn hytrach na'u mesur.
- 45 Mae'r diffyg adolygiadau ôl-weithredu rheolaidd yn ei gwneud hi'n anodd dysgu o brofiad, deall effaith prosiectau digidol, a dangos a yw buddsoddiad yn darparu gwerth. O ganlyniad, tra bod systemau digidol yn cael eu cyflwyno a'u defnyddio, nid yw'r Bwrdd yn derbyn sicrwydd clir eu bod yn cyflawni gwelliannau parhaus.

Argymhellion

47 Mae'r tabl canlynol yn manylu ar yr argymhellion sy'n deillio o'n gwaith.

A1 Dylai'r Ymddiriedolaeth gryfhau ei Chynllun Digidol trwy:

- 1.1** amlinellu ei lefel bresennol o aeddfedrwydd digidol a'r mesurau y bydd yn eu defnyddio i olrhain aeddfedrwydd a llwyddiant dros amser. (**Paragraff 12**)
- 1.2** gosod cerrig milltir clir, manylion perchnogaeth, ac anghenion adnoddau. (**Paragraff 13**)

A2 Dylai'r Ymddiriedolaeth wella adrodd digidol drwy:

- 2.1** gan gynnwys cerrig milltir clir, mesurau cynnydd a chanlyniadau, diweddariadau risg a gwybodaeth fwy cyson ar draws rhaglenni. (**Paragraff 17**)
- 2.2** defnyddio iaith plaen ac esbonio termau technegol, felly mae adroddiadau yn hawdd eu deall ac yn cefnogi her effeithiol. (**Paragraff 18**)

A3 Dylai'r Ymddiriedolaeth gryfhau ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd trwy nodi a disgrifio'n glir risgiau i drawsnewid digidol, gan gynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni, capasiti ac adnoddau. (**Paragraff 21**)

A4 Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu cynllun amnewid seilwaith digidol clir, costedig gydag amserlenni, cerrig milltir, gwybodaeth asedau, a hir-anghenion buddsoddi tymor. Dylid cefnogi hyn gan adroddiadau cliriach ar ba mor effeithiol y mae risgiau seilwaith yn cael eu rheoli. **(Paragraff 23)**

A5 Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu strategaeth AI a fframwaith llywodraethu clir. Dylai hyn nodi sut y bydd AI yn cael ei ddefnyddio ar draws y sefydliad, y manteision disgwylidig, sut y bydd llwyddiant yn cael ei fesur, a sut y bydd risgiau'n cael eu rheoli. **(Paragraff 27)**

A6 Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu dull strwythuredig o ddeall ac adeiladu gallu ei gweithlu digidol trwy:

6.1 gwneud y defnydd mwyaf o Fframwaith Gallu Digidol AaGIC i asesu hyder digidol sylfaenol. **(Paragraff 29)**

6.2 datblygu asesiad lleol o'r sgiliau digidol ehangach sydd eu hangen i gyflawni uchelgeisiau digidol yr Ymddiriedolaeth. **(Paragraff 29)**

6.3 datblygu rôl wedi'i thargedu -Rhaglen hyfforddi a dysgu benodol y tu hwnt i E Sylfaenol-dysgu, gan gynnwys data a sgiliau newid digidol. **(Paragraff 30 a 31)**

6.4 Datblygu cynllun gweithlu digidol strategol sy'n nodi lefelau staffio gofynnol, rolau, cymwyseddau ac anghenion capasiti yn y dyfodol, wedi'i lywio gan linell sylfaen glir o allu gweithlu digidol cyfredol. **(Paragraff 32)**

- A7** Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu dull clir o ymgysylltu a chynhwysiant digidol drwy:
- 7.1** cyflwyno fframwaith i gynnwys staff a defnyddwyr gwasanaeth mewn dylunio a chyflenwi digidol. (**Paragraff 33**)
 - 7.2** datblygu cynllun cynhwysiant digidol gyda blaenoriaethau, camau gweithredu, mesurau a threfniadau rheoli risg clir. (**Paragraff 35**)
 - 7.3** gwella adroddiadau'r Bwrdd ar weithgarwch ac effaith ymgysylltu a chynhwysiant digidol. (**Paragraff 35**)

- A8** Dylai'r Ymddiriedolaeth nodi cynlluniau buddsoddi clir, wedi'u costio ar gyfer trawsnewid digidol, gan gynnwys anghenion cyfalaf a refeniw y tu hwnt i 2025-26. (**Paragraff 36**)

- A9** Dylai'r Ymddiriedolaeth gyflwyno swydd gyson-proses adolygu gweithredu i asesu a yw buddsoddiadau digidol yn darparu manteision, gwerth am arian, a gwell defnydd o adnoddau. (**Paragraff 45**)

Atodiadau

1 Ynglŷn â'n gwaith

Cwmpas yr archwiliad

Nod yr archwiliad hwn yw darganfod a yw'r Ymddiriedolaeth yn defnyddio technoleg ddigidol i gefnogi moderneiddio ac effeithlonrwydd gwasanaethau. Roedd hyn yn cynnwys yr ymagwedd at strategaeth, arweinyddiaeth a datblygu sgiliau ar gyfer trawsnewid digidol, a sut mae risgiau ynghylch seilwaith digidol, gwytnwch seiber a deallusrwydd artifisial yn cael eu rheoli.

Cwestiynau a meini prawf archwilio

Cwestiynau

Aeth ein harchwiliad i'r afael â'r cwestiynau canlynol:

- A oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd a arweinir yn dda ac wedi'i adnoddau'n briodol at drawsnewid digidol?
- A yw'r Ymddiriedolaeth yn datblygu sgiliau, capasiti a gallu digidol ei gweithlu?
- A oes gan yr Ymddiriedolaeth gynllun clir ar gyfer rheoli ei threfniadau gwytnwch seiber a'i seilwaith digidol a sut y bydd angen iddynt newid i gefnogi ei huchelgeisiau trawsnewid digidol?
- A yw'r Ymddiriedolaeth yn ymgysylltu'n effeithiol â staff, partneriaid, cleifion / defnyddwyr gwasanaeth i gyflawni ei huchelgeisiau trawsnewid digidol a lleihau risgiau allgáu digidol?
- A yw'r Ymddiriedolaeth yn defnyddio technoleg ddigidol newydd ac atebion data yn weithredol i wella hygyrchedd, ansawdd, effeithlonrwydd a chynhyrchiant ei gwasanaethau?

Meini Prawf

Cafodd ein cwestiynau archwilio eu llunio gan:

- Mewnbwn cyfeirio allanol gan Lywodraeth Cymru, Cyfarwyddwyr GIG Digidol Cymru gyfan, ac Iechyd a Gofal Digidol Cymru.
- Strategaethau a chynlluniau perthnasol Llywodraeth Cymru.
- Adroddiadau adolygu Trawsnewid Digidol perthnasol y GIG a gwblhawyd gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a Phwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol Tŷ'r Cyffredin.
- Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol GIG Lloegr: Papur polisi cynllun ar gyfer iechyd digidol a gofal cymdeithasol.
- NHS England Transformation Directorate: What good looks like framework.

Dulliau

Gofynnnon ni i'r Ymddiriedolaeth:

- Cwblhewch hunanasesiad i'n helpu i ddeall sut mae'r sefydliad yn ymgymryd â thrawsnewid digidol.
- Rhwch ffeithiau a ffigurau i ni am ei wariant ar dechnoleg ddigidol, sgiliau digidol staff, gwytnwch seiber, a sut mae'n cynnwys pobl mewn trawsnewid digidol.

Fe wnaethom adolygu ystod o ddogfennau, gan gynnwys:

- Papurau a chofnodion y Bwrdd a'r pwyllgor.
- Dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys adroddiadau'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad a phapurau'r Bwrdd.
- Strategaethau a chynlluniau allweddol, gan gynnwys y Cynllun Digidol, IMTP 2025-28 a'r Cynllun Blynyddol.
- Dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys y BAF.
- Polisiâu a gweithdrefnau perthnasol.
- Adroddiadau a baratowyd gan gyrff allanol perthnasol eraill.

Fe wnaethom gyfnewid â'r rhanddeiliaid allweddol canlynol:

- Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol.
- Prif Weithredwr Dros Dro.

- Cyfarwyddwr Cynorthwyol Cyllid.

Fe wnaethom arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd y Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad.

2 Termau allweddol yn yr adroddiad hwn

Tymor	Disgrifiad
Cynllun Digidol ('Ein Cynllun Digidol')	Strategaeth yr Ymddiriedolaeth ar gyfer digidol.
Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP)	Mae IMTP yn gynllun tair blynedd sy'n nodi sut y bydd y sefydliad yn darparu ei wasanaethau, yn rheoli ei weithlu, ac yn cwrdd â'i ddyletswyddau ariannol i dorri hyd yn oed. Mae'r sefydliad yn cyflwyno ei gynllun i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo.
Map Ffordd Digidol a Data	Y rhaglen o flaenoriaethau digidol o fewn yr IMTP.
Aeddfedrwydd digidol	Gallu'r sefydliad i ddefnyddio digidol yn effeithiol, yn aml yn cael ei asesu yn erbyn fframwaith.
Cymdeithas Systemau Gwybodaeth a Rheoli Iechyd (HIMSS)	Mae'r HIMSS yn sefydliad dielw byd-eang sy'n ymroddedig i wella iechyd trwy'r defnydd gorau o dechnoleg gwybodaeth a systemau rheoli.
Asesiad Model Mabwysiadu Cofnodion Meddygol Electronig (EMRAM)	Mae'r EMRAM yn fframwaith strategol, wyth cam (0–7) a ddatblygwyd gan HIMSS i fesur, meincodi a gwella aeddfedrwydd digidol ysbyty. Mae'n tywys sefydliadau o systemau papur i amgylchedd cwbl electronig, di-bapur, gyda'r nod o wella diogelwch cleifion, canlyniadau clinigol, ac effeithlonrwydd.

Tymor	Disgrifiad
Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF)	Mae BAF yn y GIG yn offeryn strwythuredig, strategol a ddefnyddir gan fyrddau i fonitro risgiau sy'n bygwth cyflawni amcanion corfforaethol.
Rheoliadau Systemau Rhwydwaith a Gwybodaeth (NIS) 2018	Nod Rheoliadau NIS 2018 yw gwella seiberddiogelwch a gwytnwch systemau sy'n darparu gwasanaethau hanfodol.
Deallusrwydd Artiffisial (AI)	AI yw gallu peiriannau, systemau cyfrifiadurol, neu robotiaid i ddynwared deallusrwydd dynol, dysgu, a gwneud penderfyniadau i gyflawni tasgau penodol.
Fframwaith Gallu Digidol AAC	Model cenedlaethol sy'n amlinellu'r sgiliau digidol, yr ymddygiad a'r hyder sydd ei angen ar staff iechyd a gofal, wedi'i drefnu'n chwe maes gallu gydag offeryn hunanasesu ar gyfer datblygu.
Ymgysylltu â defnyddwyr	Cynnwys staff, cleifion a defnyddwyr gwasanaeth mewn dylunio a chyflenwi digidol.
Llinell sylfaen sgiliau digidol	Asesiad o'r gallu digidol cyfredol ar draws y gweithlu.
Cynhwysiant digidol	Sicrhau bod gwasanaethau digidol yn hygyrch i bobl ag anghenion a galluoedd gwahanol.
Allgáu digidol	Rhwysrau sy'n atal pobl rhag cael mynediad neu ddefnyddio gwasanaethau digidol.
GIG 111	Y gwasanaeth cyngor iechyd nad yw'n argyfwng cenedlaethol.

Tymor	Disgrifiad
Cofnod Gofal Cleifion Electronig (ePCR)	Y cofnod digidol a ddefnyddir gan glinigwyr ambiwlans.
Systemau dosbarthu ac ystafell reoli	Systemau a ddefnyddir i reoli ymateb brys a defnyddio.
Systemau yn y cwmwl	Systemau digidol sy'n cael eu cynnal ar-lein yn hytrach nag ar weinyddion lleol.
Unwaith i Gymru	Dull cenedlaethol yn GIG Cymru lle mae system, proses neu safon ddigidol yn cael ei dylunio, ei chaffael a'i gweithredu unwaith ar lefel genedlaethol, yn hytrach na phob bwrdd iechyd yn creu ei fersiwn ei hun.
Adolygiad ôl-weithredu (PIR)	Adolygiad i asesu a yw prosiect wedi cyflawni ei fanteision arfaethedig.

3 Ffurflen ymateb y rheolwyr

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
A1	Dylai'r Ymddiriedolaeth gryfhau ei Chynllun Digidol trwy:			
A1.1	amlinellu ei lefel bresennol o aeddfedrwydd digidol a'r mesurau y bydd yn eu defnyddio i olrhain aeddfedrwydd a llwyddiant dros amser. (Paragraff 12)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Fel rhan o'r adnewyddiad parhaus o'r Cynllun Digidol, bydd llinell sylfaen aeddfedrwydd digidol ffurfiol yn cael ei sefydlu gan ddefnyddio fframweithiau aeddfedrwydd cydnabyddedig, ochr yn ochr â mesurau y cytunwyd arnynt yn lleol. Bydd yr Ymddiriedolaeth yn asesu'r fframwaith a'r dull meincnodi mwyaf priodol ar gyfer ei chyd-destun gweithredol, gan gydnabod ei safle unigryw fel yr unig ymddiriedolaeth ambiwlans o fewn GIG Cymru. Bydd hyn yn cynnwys ystyried meincnodi cymheiriaid perthnasol y tu hwnt i Gymru, lle bo hynny'n briodol, ochr yn ochr â chymharyddion cenedlaethol GIG Cymru ac asesiad hydredol o aeddfedrwydd yr Ymddiriedolaeth ei hun dros amser. Bydd y dull hwn yn darparu dull cyson o asesu cynnydd, nodi meysydd i'w gwella a dangos cynnydd yn	Mawrth 2027	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		erbyn canlyniadau strategol yn hytrach na gweithredu technoleg yn unig.		
A1.2	gosod cerrig milltir clir, manylion perchnogaeth, ac anghenion adnoddau. (Paragraff 13)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn cytuno y dylai iteriadau o'r Cynllun Digidol yn y dyfodol ddarparu mwy o eglurder ynghylch perchnogaeth, cerrig milltir a rhagdybiaethau adnoddau. Bydd y gwaith hwn yn cael ei gyflawni trwy ddatblygu fframwaith llywodraethu Digidol, Data a Thechnoleg (DDaT) newydd yr Ymddiriedolaeth a Grŵp Goruchwyllo Digidol (DOG), a fydd yn darparu llywodraethu cryfach, atebolrwydd cliriach, cerrig milltir cyflawni a threfniadau goruchwyllo ar draws y portffolio digidol.	Mawrth 2027	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol
A2	Dylai'r Ymddiriedolaeth wella adrodd digidol drwy:			
A2.1	gan gynnwys cerrig milltir clir, mesurau cynnydd a chanlyniadau, diweddariadau	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Mae gwaith eisoes ar y gweill yn dilyn adolygiad diweddar y Sefydliad Llywodraethu Da i gryfhau trefniadau llywodraethu a sicrwydd digidol. Bydd templedi adrodd	Mawrth 2027	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
	risg a gwybodaeth fwy cyson ar draws rhaglenni. (Paragraff 17)	safonedig yn cael eu cyflwyno i ddarparu cerrig milltir cliriach, statws cyflawni, manteision, aliniad strategol, risgiau allweddol a mesurau canlyniadau ar draws yr holl brif raglenni digidol.		
A2.2	defnyddio iaith plaen ac esbonio termau technegol, felly mae adroddiadau yn hawdd eu deall ac yn cefnogi her effeithiol. (Paragraff 18)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn cytuno. Bydd adroddiadau Bwrdd yn y dyfodol yn rhoi mwy o bwyslais ar ganlyniadau strategol gan ddefnyddio Saesneg plaen, wedi'i gefnogi gan esboniadau cryno o derminoleg dechnegol lle bo hynny'n briodol. Bydd adrodd yn canolbwyntio ar alluogi craffu effeithiol gan y Bwrdd yn hytrach na diweddariadau cyflenwi technegol yn unig.	Rhagfyr 2026	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol
A3	Dylai'r Ymddiriedolaeth gryfhau ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd trwy nodi a disgrifio'n glir risgiau i drawsnewid digidol, gan gynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni, capasiti ac adnoddau. (Paragraff 21)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Fel rhan o'r adolygiad ehangach o lywodraethu corfforaethol yn dilyn adolygiad y Sefydliad Llywodraethu Da, bydd Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd yn cael ei ddiweddarau i gynnwys risg strategol bwrpasol sy'n ymwneud â thrawsnewid digidol. Bydd hyn yn adlewyrchu'n well risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni rhaglenni, capasiti'r gweithlu, rheoli dibyniaeth, fforddiadwyedd a newid sefydliadol.	Rhagfyr 2026	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
A4	Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu cynllun amnewid seilwaith digidol clir, wedi'i gostio gydag amserlenni, cerrig milltir, gwybodaeth am asedau, ac anghenion buddsoddi hirdymor. Dylid cefnogi hyn gan adroddiadau cliriach ar ba mor effeithiol y mae risgiau seilwaith yn cael eu rheoli. (Paragraff 23)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn cytuno y byddai golwg fwy strategol ar fuddsoddiad mewn seilwaith yn cryfhau sicrwydd. Bydd gwybodaeth am gylch bywyd presennol, asesiadau risg seiber a mapiau ffordd seilwaith yn cael eu cyfuno i gynllun amnewid seilwaith tymor hwy sy'n nodi cylchoedd bywyd asedau, gofynion amnewid blaenoriaethu ac anghenion buddsoddi amcangyfrifedig. Fodd bynnag, mae'r Ymddiriedolaeth yn nodi bod cynllunio ariannol GIG Cymru yn gweithredu ar gylch cynllunio blyneddol, gyda dyraniadau cyfalaf yn y dyfodol wedi'u cadarnhau bob blwyddyn. Er y bydd cynllun amnewid costedig tymor hwy yn gwella cynllunio a blaenoriaethu strategol, ni all ddarparu sicrwydd y bydd gofynion buddsoddi wedi'u nodi y tu hwnt i gyfnodau cyllido cymeradwy yn cael eu cyflawni nes bod dyraniadau cyllid yn cael eu cadarnhau.	Mehefin 2027	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Digidol: TGCh
A5	Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu strategaeth AI a fframwaith llywodraethu clir. Dylai hyn nodi sut y bydd AI yn cael ei ddefnyddio ar draws y sefydliad, y manteision disgwylidig, sut y bydd llwyddiant yn cael ei fesur, a sut	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Mae Fframwaith Strategaeth a Llywodraethu AI eisoes yn cael ei ddatblygu ac mae wedi'i gynllunio i'w weithredu yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol. Bydd hyn yn adeiladu ar drefniadau goruchwyllo presennol y Grŵp Llywio AI a'r Bwrdd, gan nodi achosion defnydd â blaenoriaeth, llywodraethu, egwyddorion moesegol, gwireddu buddion a	Mehefin 2027	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Digidol: IDS

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
	y bydd risgiau yn cael eu rheoli. (Paragraff 27)	rheoli risg sy'n cyd-fynd â chanllawiau cenedlaethol sy'n dod i'r amlwg ar gyfer GIG Cymru.		
A6	Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu dull strwythuredig o ddeall ac adeiladu gallu ei gweithlu digidol trwy:			
A6.1	gwneud y defnydd mwyaf o Fframwaith Gallu Digidol AaGIC i asesu hyder digidol sylfaenol. (Paragraff 29)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Bydd mwy o hyrwyddo Fframwaith Gallu Digidol AaGIC yn rhan o'r rhaglen datblygu gweithlu ehangach i wella dealltwriaeth o hyder digidol sylfaenol ar draws y sefydliad.	Mehefin 2027	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Digidol: IDS
A6.2	datblygu asesiad lleol o'r sgiliau digidol ehangach sydd eu hangen i gyflawni uchelgeisiau digidol yr Ymddiriedolaeth. (Paragraff 29)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn cytuno ag egwyddor yr argymhelliad hwn. Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod yr angen i gryfhau ei dull o ddatblygu gweithlu medrus digidol ac mae eisoes wedi dechrau cymryd camau diriaethol i fynd i'r afael â'r bylchau a nodwyd. Mae recriwtio Pennaeth Newid a Buddion Busnes yn ddiweddar, ochr yn ochr â phenodi Hwylusydd Mabwysiadu Digidol, yn darparu arweinyddiaeth ymroddedig i sefydlu dull mwy	Mehefin 2027	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Digidol: Arloesi a Thrawsnewid

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		strwythuredig a chanlyniadau. Gyda'i gilydd, bydd y rolau hyn yn arwain y gwaith o ddatblygu fframwaith gwireddu buddion ar gyfer prosiectau digidol, gan sicrhau bod buddsoddiad digidol yn cyfieithu gwelliannau mesuradwy mewn gallu a darparu gwasanaethau. Bydd y gwaith hwn yn cael ei gefnogi gan ffocws cryfach ar ddylunio sy'n canolbwyntio ar y defnyddiwr, gyda staff yn cymryd rhan weithredol mewn cyd-ddylunio systemau newydd i sicrhau bod atebion yn reddfol ac yn cyd-fynd ag anghenion gweithredol. Yn ogystal, bydd sefydlu rhwydwaith Hyrwyddwyr Digidol yn creu cymorth lleol a chyfleoedd dysgu dan arweiniad cymheiriaid, gan helpu i ymgorffori sgiliau digidol ar draws y gweithlu a gwella mabwysiadu technolegau newydd. Mae'r mentrau hyn yn cynrychioli newid tuag at fodel mwy cydgysylltiedig a chynaliadwy ar gyfer datblygu sgiliau digidol, gan gynnwys dulliau cliriach o asesu sgiliau, adnabod bylchau, hyfforddiant wedi'i dargedu, a mesur effaith.		

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
A6.3	datblygu rhaglen hyfforddi a dysgu wedi'i thargedu, rôl-benodol y tu hwnt i e-ddysgu sylfaenol, gan gynnwys data a sgiliau newid digidol. (Paragraff 30 a 31)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Bydd rhaglen dysgu a gallu digidol strwythuredig yn cael ei datblygu sy'n dwyn ynghyd hyfforddiant presennol, gallu newid digidol, llythrennedd data, ymwybyddiaeth AI a datblygu arweinyddiaeth i raglen gydlynol sy'n cyd-fynd â gofynion rôl. Mae hyn yn cydnabod bod blaenoriaethau buddsoddi blaenorol o reidrwydd wedi canolbwyntio ar gynnal gwasanaethau gweithredol hanfodol yn hytrach na datblygu gallu sefydliadol ehangach.	Mehefin 2028	Cyfarwyddwr Pobl a Diwylliant / Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol
A6.4	datblygu cynllun gweithlu digidol strategol sy'n nodi lefelau staffio gofynnol, rolau, cymwyseddau ac anghenion capasiti yn y dyfodol, wedi'i lywio gan waelodlin glir o allu gweithlu digidol cyfredol. (Paragraff 32)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn cytuno. Bydd Cynllun Gweithlu Digidol yn cael ei ddatblygu sy'n sefydlu llinell sylfaen y gweithlu presennol, gofynion gallu yn y dyfodol a'r capasiti disgwylidig sydd eu hangen i gefnogi cyflawni'r Cynllun Digidol dros y tymor canolig.	Medi 2027	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol
A7	Dylai'r Ymddiriedolaeth ddatblygu dull clir o ymgysylltu a chynhwysiant digidol drwy:			

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
A7.1	cyflwyno fframwaith i gynnwys staff a defnyddwyr gwasanaeth mewn dylunio a chyflenwi digidol. (Paragraff 33)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Bydd Labordy Arloesi'r Ymddiriedolaeth, sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd ac y bwriedir ei lansio yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol, yn darparu mecanwaith strwythuredig ar gyfer ymgysylltu â staff, cleifion a defnyddwyr gwasanaeth wrth ddylunio, profi a gwerthuso gwasanaethau digidol. Bydd hyn yn sail i fframwaith ymgysylltu ehangach sy'n cefnogi cyd-ddylunio ar draws rhaglenni trawsnewid digidol yn y dyfodol.	Mawrth 2027	Pennaeth Buddion Digidol
A7.2	datblygu cynllun cynhwysiant digidol gyda blaenoriaethau, camau gweithredu, mesurau a threfniadau rheoli risg clir. (Paragraff 35)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn cytuno. Bydd Cynllun Cynhwysiant Digidol yn cael ei ddatblygu, gan adeiladu ar ymrwymadau presennol o fewn y Cynllun Digidol. Bydd hyn yn nodi blaenoriaethau allweddol, perchnogaeth, mesurau llwyddiant a threfniadau llywodraethu tra'n alinio â strategaethau cydraddoldeb a chynhwysiant ehangach ar draws yr Ymddiriedolaeth.	Mehefin 2027	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol
A7.3	gwella adroddiadau'r Bwrdd ar weithgaredd ac effaith ymgysylltu a chynhwysiant digidol. (Paragraff 35)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn cytuno. Bydd datblygu'r fframwaith llywodraethu DDaT newydd a'r Grŵp Goruchwylio Digidol (DOG) yn cryfhau trefniadau adrodd ar gyfer ymgysylltu a chynhwysiant digidol. Bydd y grŵp llywodraethu DDaT yn gyfrifol am adolygu mesurau	Mehefin 2027	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		perfformiad a KPIs y cytunwyd arnynt, gan sicrhau adrodd rheolaidd ar weithgarwch ymgysylltu, canlyniadau cynhwysiant digidol ac effaith adborth defnyddwyr i gefnogi sicrwydd y Bwrdd.		
A8	Dylai'r Ymddiriedolaeth nodi cynlluniau buddsoddi clir, wedi'u costio ar gyfer trawsnewid digidol, gan gynnwys anghenion cyfalaf a refeniw y tu hwnt i 2025-26. (Paragraff 36)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn yn rhannol. Bydd yr Ymddiriedolaeth yn parhau i gryfhau'r cynllunio ariannol sy'n sail i'r Cynllun Digidol drwy ddatblygu proffiliau buddsoddi aml-flwyddyn dangosol sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau sefydliadol a gofynion cylch bywyd seilwaith. Fodd bynnag, gan gydnabod amgylchedd cynllunio ariannol GIG Cymru, bydd cynlluniau buddsoddi manwl wedi'u costio y tu hwnt i gyfnodau cyllido wedi'u cadarnhau o reidrwydd yn parhau i fod yn ddangosol ac yn amodol ar gymeradwyaeth IMTP blynyddol, dyraniadau cyfalaf a phenderfyniadau cyllid cenedlaethol.	Mehefin 2027	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Digidol
A9	Dylai'r Ymddiriedolaeth gyflwyno proses adolygu ôl-weithredu gyson i asesu a yw buddsoddiadau digidol yn darparu manteision, gwerth am arian, a gwell defnydd o adnoddau. (Paragraff 45)	Mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn yr argymhelliad hwn. Ers cwblhau'r archwiliad hwn, mae'r Ymddiriedolaeth wedi penodi Pennaeth Newid Busnes a Budd-daliadau y mae ei rôl yn cynnwys sefydlu fframwaith gwireddu buddion ac adolygu ôl-weithredu cyson ar draws y portffolio digidol. Mae'r gwaith hwn wedi dechrau a bydd yn cael ei	Mawrth 2027	Pennaeth Newid a Buddion Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		ymgorffori yn y trefniadau llywodraethu DDaT sy'n dod i'r amlwg, gan ddarparu goruchwyliaeth gliriach o fudd-daliadau, gwersi a ddysgwyd a gwerth am arian ar draws buddsoddiadau digidol mawr.		

Amdanom ni

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru a'r Senedd. Rôl yr Archwilydd Cyffredinol yw archwilio ac adrodd ar gyfrifon Llywodraeth Cymru, y GIG yng Nghymru a chyrff cyhoeddus cysylltiedig eraill, ynghyd â chyfrifon cynghorau a chyrff llywodraeth leol eraill. Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn adrodd ar y defnydd o adnoddau gan y sefydliadau hyn ac yn awgrymu ffyrdd y gallant wella.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflawni eu gwaith gyda chymorth staff ac adnoddau eraill Swyddfa Archwilio Cymru, sef corff a sefydlwyd i gefnogi, cynghori a monitro gwaith yr Archwilydd Cyffredinol.

Archwilio Cymru yw'r term ymbarél a ddefnyddir ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r rhain yn endidau cyfreithiol ar wahân gyda'r rolau gwahanol a amlinellir uchod. Nid yw Archwilio Cymru ei hun yn endid cyfreithiol.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau
ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and
telephone calls in Welsh and English..